

ОБРЕНОВИТИ.

КРАТКО НАЧЕРТАНЪ ЖИТІЯ
ЧЛАНОВА ОВЕ КНЯЖЕСКЕ
ПОРОДИЦЕ.

СА ШЕСТЬ ЛИТОГРАФИРАНЫ ОБРАЗА.

У БЕЧУ 1852.

Р19Ср III 145.1

Р

ОБРЕНОВИТИ.

КРАТКО НАЧЕРТАНЪ ЖИТІЯ ЧЛАНОВА
ОВЕ КНЯЖЕСКЕ ПОРОДИЦЕ.

Владимир Губинин

1829

OPPERMORR

ROYAL MILITARY PLANT

OF THE ROYAL MILITARY PLANT

Victrix causa diis placuit, sed victa Catoni.

Lucan. L. 1.

Побѣда е нѣкомъ драга, другоме побѣженъ.

Обычно е, ако и слабо похваледостойно, да люди оне радо споминю, хвале и узвышаваю, и оныма се кланяю, кои су или на путу къ великой власти, или већъ такову у пуной мери имаду: напротивъ пакъ оне, кои су съ високогъ степена грађанске знатности своєвольно или приморани сишли, не само што немарљиво оставе, лакоумно заборавае и плашљиво ѿ се клоне, него ѿи ѿоштъ подлимъ и злобнимъ начиномъ руже, срамоте и гоне.

Овако поступаю люди безъ чврстогъ карактера, непостоянны начела', кои' се мнѣнїе по ветру меня, кои' се наклоности осниваю на личной користи, на суєти, инату, пизми, хатиру.

Другчїе раде люди озбилни, темельни, правдолюбиви. Ови не тає погрешке у прїателя' своїи; али напротивъ тога признаю и кодъ непрїателя добра свойства, валяна дѣла и заслуге нїове.

У колико се ово последнѣ у свету уобште редко, у толико се чешће оно прво виђа. Како свуда, тако и кодъ Срба'. Шта пута човекъ чує, да єдни за кога кажу: „Красанъ ти е Боже мой, и валянъ, и вреданъ! и зна ти брате све, и уме башъ свашта;“ кадъ мало после за истога човека чуєте: „не-

валя ништа, незна ништа.“ А оно неће бити ни едно ни друго, него ће бити треће; ни свашта, ни ништа, но нешто. Неможе свакиј свакомъ у свачемъ и у свако доба ни добаръ бити, а рѣдко ѣ ко и сасвимъ зао; но ѣ добро измешано са злимъ, само што се зло гледа крозъ стакло увеличателно, а добро крозъ умалително.

Найвыше то бива съ людима, стоѣћима на високомъ степену власти или среће, кои су башъ збогъ тога што високо стоѣ, многима на очима, кодъ кои' оно што валя, радо млађи приписую себи, а зло њима самимъ пришиваю.

Кодъ Срба' се то највыше примѣтити могло, кадъ се о бывшимъ или о владаюћимъ княжевима говори, препире, пише; особито у она времена, кадъ се народъ колебаѣ починѣ, или већъ у движеню наоди, или скоро после знатнѣгъ претреса. —

Было ѣ време, где бы у Србиѣ човека опаснимъ прогласили были, да ѣ о Обреновићима што добро проговорио, камоли да ѣ што написао; као да не могуће о едноме добро рећи, да се други не куди, или као да оваѣ постаѣ больѣй, што се онаѣ ружи. Сада се тога не выше бояти. Княжевина Србска од выше година мирно се развѣя, ако и полагаано; Войводство и Бановина имаю своѣ знатне мужеве тако, да имъ не нужно низкомъ ономъ завишћу одъ другы зазирати; а осталимъ Србима добро ѣ дошао свакиј знатный мужъ, кога ѣ майка Србска ма у коме краю родила.

Та ніє Србство ни тако малено ни тако сиромашно, да бы само поєдине валяне мужеве, или текъ по єдну породицу заслужну свету показати могло: валя іи само познавати и са светомъ упознати. Многи су остали у тами и непознати, што ніє никога было, кой бы іи са светомъ упознао. Песме већъ се ређе певаю, а и песме готово само юнаке певаю; но ніє ни юнаштво єдина заслуга за родъ свой и отачбину, ако и єсть єдна одъ найбільи. Има славе и осимъ юнаштва; има песама, коє се и не певаю узъ гусле, нити су у слоґове стешнѣне.

То су житія знатны людій, животописанія поглавиты породица'. Колико годъ песме могу быти изкићене по вољи певача, ако є само главно у ньима истина, или баръ наликъ у нечему на истину; толико житія треба да су строго истинита и безпристрастна. Ту се неможе рећи: я овако пева', а ты, ако ти є воля, певай другчіє. Житія валя да су писана безъ хатира, безъ пизме. Страсти су вавекъ рђаве судіє быле. Клевете пролазе, истина остає; погрешке се заборавае, изгладе, изправе, а што є добро, треба припознати, сачувати; єръ заслуге вечито траю, а слава кою су оне задобыле, све выше расте, што є выше злоба, зависть и подлость затрпава, башъ као дрво, око когъ се труло лишће гомила. —

Две одъ найзнатніи породица Србски новієгъ времена єсу Карађорђева и Обреновићева. Ове су две породице Србіомъ управляле, одъ како се она пре већъ близу пол' столетія противу угнетателя'

своїи подигла, исподъ ярма ньювогъ избавила, па до данашнѣга дана. Обе ове породице постале су безсмртне заслугама своима за Србию. Ніє нужно, да онай, кои заслуге єдне одъ ньи припознає, уважава и слави, томъ похваломъ другу одъ ньи понижава и осуђує.

Обреновића є фамилія тиме срећнїя одъ оне, што є изъ нѣ выше Княжева' Србски было, што є изъ нѣ выше званичника' изишло, што є дуже владала, што є Србиі управо видъ данашнїй дала, а нарочито што є подъ ньомъ и за ню наслѣдство княжескогъ достоинства Србиі дано.

Наслѣдство ово несачуваше Срби, него га изгубише. Зашто, како, и єли на користь землѣ и народа? то овде нећу да претресамъ; текъ є за садъ изгублѣно. Сада владаюћи Князь Александеръ Карађорђевићъ, сынъ безсмртногъ првогъ подизателя Срба', влада као народомъ изабранъ, и као владаюћимъ и покровителствуюћимъ дворовима потврђенъ Князь; но достоинство ово нѣгово ніє му ни до смрти изрикомъ дано, а камоли да є наслѣдствено породицы нѣговой документомъ обречено. Да ће се наслѣдство наново израдити моћи, здраво се сумняти може. По свой прилици ће дакле после садашнѣгъ Княза новъ изборъ слѣдовати. Хоћели Срби при овомъ новомъ избору кога изъ ове две породице изабрати, или кога трећегъ сасвимъ новогъ, а после овога опетъ новогъ и т. д., неможе нико знати. Али то се зна ямачно, да ће све выше партая у Србиі постаяти, и све манѣ постоянногъ мира, правогъ на-

предка и развитка у новой овой државицы быти, што выше буду умножавали сбачене княжеве; ерѣ су у Србији партаѣ све личне, по лицама своји вођа и назване, и чисто личне интересе свое предѣ очима и за цѣль имаюће, а не на разлицы политически начела основане. Но то за добро држати ямачно нико не може. Ко годѣ дакле земљи овой добро жели, остаће и у будуће при овима двема породицама.

По свему до садѣ реченомѣ, нѣ башѣ немогуће, да изборѣ временомѣ опетѣ на кога одѣ Обреновића не падне. Валя ии дакле познавати, едно збогѣ тога, што су већѣ едномѣ были знатни; друго збогѣ тога, што могу опетѣ постати знатни; а наипосле, што ће и осимѣ тога довека у народу остати знатни.

Да коіомѣ срећомѣ чланове породице Карађорђеве тако познаемѣ, као што самѣ имао згоду и прилику познати породицу Обреновића: ямачно небы пропустіо и нѣова житія Србству саобштити, тимѣ выше, што ѣ лакше и пробитачнѣ дивити се сунцу у пуной светлости зрака нѣговы на небу стоѣнемѣ, него већѣ заишломѣ. Но надамѣ се, да ће ме у томе другій кой и вѣштій одѣ мене заменити. —

Ове кратке черте біографическе преведене су изѣ већегѣ дѣла: „Les archives historiques. Souverains et personnages distingués de toutes les nations,“ коѣ сада у Паризу излази, у коме су сви владатели, найзнатніи мужеви црквеногѣ, државногѣ и ученогѣ реда, и художници найглавніи новіегѣ времена описани. — —

Начинъ писаня кратакъ, сбѣнъ, кой я волимъ, може быти да се многима и неће допасти: но мой є начинъ већъ єдаредъ тай, да нерадо китимъ и речи просипамъ. Я мислимъ, да овай начинъ има свое добре стране, ако и нїє прїятанъ, умилятъ и лакъ. Шта ће се? Какви смо, такви смо, и овакви ћемо по свой прилицы и остати: єръ люди моїи година' и мое ћуди, не меняю се већъ лако. Само о томе єдномъ нека буде уверенъ читатель, да самъ писао, као што говоримъ; да говоримъ, као што мислимъ; а да мислимъ: да о мртвимъ людма валя истину рећи, а за живе онако мислити, као да су већъ умрли. — — —

Съ богомъ и са здрављемъ!

У Бечу, на данъ Св. Архангела и Архистратига Михаила 1851.

Д. К. П.

КНЯЗЪ МИЛОШЪ Т. ОБРЕНОВИЧЪ.

011

КНЯЗЪ
МИЛОШЪ ТЕОДОРОВИЧЪ
ОБРЕНОВИЧЪ.

(Ошличія: Султанскій Нишанъ Ифшихаръ; поршаре Султана Махмуда; великій крстъ свеще Анне съ круномъ (Рускій); првый шешенъ гвоздене круне (Аустр.); великій крстъ Спасителя (Грчкій).

Князь Милошъ родіо се на Тодорову Суботу године 1780. у Добриньи, у нахи Ужичкой. Нѣгова мати Вишня была е прво удата у Брусницу у нахи Рудничкой за Обрена, съ коимъ два сына роди, Милана и Якова и одну кѣерь Стану.

По смрти Обреновой удаде се Вишня по другій путь за Тешу (Теодора) Михайловића у Добриню, и роди му Милоша (1780), Јована (1787) и Ђфрема (1790). И Обренъ и Теша были су сиромаси люди; али се Миланъ трговиномъ мало по мало тако помогао, да е већъ предъ буну Србску знатанъ човекъ у народу быо, у почетку буне подъ Караѣорѣемъ са полубратомъ своимъ Милошемъ међу првима на Турке се дигао, и старешиномъ нахи Рудничке, а мало затимъ и Пожежке и Ужичке постао. Одъ нарави выше благъ него войникъ, оставіо е воеванъ Милошу, кой е подъ нымъ као войвода быо.

Године 1807 рани се Милошъ, юришаюћи на еданъ Турскій редуть кодъ Ужица, опасно одъ пушке, еръ га е куршумъ ударіо выше леве сисе, и изишао на десно плеће.

Године 1810 оде Миланъ Обреновићъ као депутирацъ у Рускій главный станъ у Букарештѣ, где мало за тимъ умре. Кажу, да га е нѣговъ писаръ отровао.

Али Милошъ заедно са својомъ браћомъ задржа изъ захвалности према своме полубрату и добротинцу презиме Обреновићъ, коимъ му се породица (поредъ онога по оцу Теодору) одъ то доба прозове, и учини ово име јоштъ подъ Карађорђемъ чувено, као што га е доцнѣ не само кодъ савременика прославио, него му е и у историји свое землѣ и свога народа знаменито и чести пуно место задобио.

Истините су речи, које Ами Буе *) о Милошевомъ првомъ времену вели: „Милошъ бјаше за Карађорђева рата еданъ одъ найдѣятелнији и најхрабрији войвода, еръ онъ ту не уступаше много ни Вельку ни Чупићу, али се онъ одъ њи разликоваше, небывши као они, хайдукъ, већъ кућеванъ човекъ и старешина породице свое. Онъ нѣ хтео да га се само бое, но желаше да мио буде, владајући мудро и праведно, и помажући сиротињу. Зато га е народъ пазео као брата, а слушао га е као оца.”

При несрећи године 1813, кадъ Карађорђе 20 Септемврија у Аустријску страну пређе, одъ своју знатнији войвода самъ Милошъ у земљи остаде. Народъ и Турци упраздише очи у њга; онъ да буде посредственикъ између победоносногъ полумесеца и тужнога крста.

Године 1814 доцне у есенъ помогао е Турцима утишати прерану Хаџи-Проданову буну, али е и ту избавио когъ е само могао.

*) La turquie d'Europe etc. Т. III. р. 258.

Годину е и по блажію Турке и приправляо поредъ тога Србе на новъ ратъ.

На Цветну Неделю 1815 год. рѣши съ народомъ кодъ цркве Таковске новыи ратъ противъ Турака, и мало после у Црнуѣи — где са своіомъ породицомъ онда живляше — ступи у светломъ юначкомъ оделу съ войводскимъ барякомъ у руцы међу скупльный народъ говореѣи: „Ево мене, и ево вамъ рата съ Турцыма!“

Ратъ се започне одма за тимъ. Кодъ Чачка, Палежа, Валѣва, Хртара, Крагуевца, Пожаревца, Карановца и на Дублю борише се, юришаше, побѣђиваше Милошеви Срби съ найсаяннимъ успѣхомъ. Милошъ е показао у овомъ рату не само личну храбрость, него и она выша свойства, коя доброгъ войводу чине, као што су разлогъ, разборитость, брзъ прегледъ, прорачунѣна хитрина движеня, стрплѣнѣ и строгость, умереность и благость *), свако у свое време, а особыто ону претежность душевну, коіомъ е, кадъ кодъ гомиле срце клоне, умео подиѣи духъ и обновити одушевльнѣ. Едномъ речи, онъ ніе знао само побѣдити, него и побѣду на свою користъ употребити. Тако е очистіо одъ непріятелиа, за неколико месецы, сву землю, осимъ градова. Две знамените Турске войске, едну на Дрини подъ Хуршидъ-Пашомъ, другу кодъ

---

*) Човечанъ поступакъ Милошевъ са ухаѣенимъ непріятелима и заробльнима Туркиняма, различанъ одъ поступка Србски поглавица, у преѣашннимъ ратовима, много е принео къ томе, да су га Турцы доцніе поштовати и уважавати морали; еръ е онъ речъ непріятелиу дату свакадъ одржао; робль сачувао и своима враѣао; воѣе Турске ухаѣене, подаривши ій, великодушно одпуштао, а и самъ готово выше веровавши Турцыма, него што бы другій чинію, слободно е међу нѣи на договоре одлазіо. —

Гупріє подъ Марашли-Али-Пашомъ, знао е — личнимъ своимъ упливомъ на нѣове главаре — не само задржати, него углави съ Марашлиомъ примирѣ, и тимъ другу войску Турску смете и ослаби. По томе ступи Милошъ одма у преговоре са самомъ Портомъ.

Тако Милошъ остане глава народа и после рата, премда іошѣ нити е одъ народа быо уредно изабранъ, нити одъ Порте признанъ. Зато су морали Предсѣдатель народне Србске Канцеларіє Петаръ Молеръ (у Априлію 1816) и Владика Шабачкій Мелентіє Никшићъ (16. Юнія 1816) свое супарничке тежнѣ главомъ платити. И самъ многозаслуженый, несрећомъ гонѣны Караѣорђе, дошавши тайно изъ Бесарабіє у Србію, мораде по заповести Турской и у интересу текъ смирене землѣ, године 1817 животъ изгубити.

6^{ога} Ноемврія 1817 буде Милошъ одъ сакуплѣны кнезова и свештенства целе землѣ за врховногъ кнеза признатъ, и то му достоинство у породицы за наслѣдно проглашено.

Године 1820 буде Милошъ царскимъ ферманомъ одъ високе Порте за Баш-Кнеза признанъ.

Марта 1826 и 17 Януарія 1829 буде Милошъ одъ народне скупштине у Крагуевцу за наслѣдногъ Княза Србіє наново наименованъ, и 800 Срба' са своимъ подписима и са заклетвомъ завере му покорность и верность у име целога народа Србскогъ.

Хатишерифомъ одъ 1830 буде Милошъ одъ Султана као Князь Србіє признанъ и то достоинство породицы нѣговой за наслѣдно дано.

Године 1834 присаєдини Милошъ последњи 6 нахіа' къ остальмъ 11, одкудъ Србія свой данашній просторъ добые.

Концемъ Юлія 1835, оде на позивъ Султановъ са многобройномъ пратньомъ у Цариградъ, где врло отлично примлѣнъ и отликованъ буде портретомъ Султановимъ и Нишан-Ифтихаромъ.

24^{огъ} Февруарія 1839 год. прочита се Царскій Хатишерифъ одъ 24. Декемврія 1838 (око половине Шевала 1254) коимъ е уставъ за Србію датъ, и коій Милоша тако ограничи, да се онъ, кое навалъиванѣмъ своію своіи противника, кое зло савѣтованъ одъ само мало нѣи заоставши му приврженика, већъ 13^{га} Юнія 1839, княжескогъ достоинства одрећи, и — уступивши исто стариємъ свомъ сыну Милану — у Влашку на своя добра отићи морао.

Милошъ е за свога многогодишнѣгъ владаня имао выше, кое већи кое манѣи побуна — год. 1815, 17, 21, 24, 25, 26. и 1835 — да утиша, кое е онъ понайвыше строгошѣу, али нешто и благовременомъ благости уталожити знао. —

Кадъ бысмо изванредна дѣла Милошева сасвимъ уважити хтели, морали бысмо историю Србіе одъ год. 1815 — 1839 обширно претрести, и станѣ земаљско у те две мало пре означене Епохе описати; али томе овде ніе места *). Но

*) Милошъ е землю и народъ одъ Турака отео; врховну власть за землю и за себе придобыо и патриархално чувао; супарнике све надвладао; спахійске тежиѣ поглавара' уништожіо; правленіе организирао и судове установіо; духовенство народно увео и уредіо; цркве, монастыре, школе, шпиталѣ, касарне, барутане, купріе и многа различита зданія назидаво и подигао, села уредіо, шуме разкрчіо и друмове отво-

опетъ да тогъ заиста изванредногъ човека означимо, споменуемо само на кратко толико: да кадъ ко землю какву изъ найлюбегъ робства неколико месечнимъ само ратомъ изтргне, па онда срећно учинѣнымъ преговорима тако е подигне да внутрено независима, имуѣна, сигурна, мирна и срећна постане, а съ поля да е поштую, шта выше многи нъой и завиде; кадъ заедно себе самогъ изъ ништа, собственомъ снагомъ за наслѣдственногъ Княза надъ народомъ одъ едногъ милліона душа' начини, и тимъ народомъ за 24 године влада: — мислимъ, да за све то заиста много већи свойства' треба, него што су показали они, кои само сви скупа, па іоштъ изванскимъ интригама подпомагани остарелогъ овогъ лава едва оборити могоше. —

Па е іоштъ и то велико питањъ, на кое ніе башъ врло лако одговорити: были кой другій одъ Србски до яко по-

---

ріо; карантине завео и кугу у землю унесену угушіо; регулярну войску устроіо и топове набавіо; трговину, землѣдѣліе, скотоводство, занате подигао; учене люде, учитель, инѣинире, лѣкаре, аптекаре, рударе, типографе, художественнке и пр. и пр. призывао и примао; хайдуклукъ истребіо; мито и глобу укинуо; къ томе штедњомъ и себе и многе друге обогатио, а опетъ у каси народной милліоне оставіо; име Срба' а и свое не само у Турской него предъ читавимъ светомъ, не на неко време, но докле Србіе и Срба' трае, прославіо: то све, и іоштъ много коешта што овде наведено ніе, учиніо е човекъ онай, кога после, бывши ласкательи, ѣрице и слуге нѣгове тираниномъ, варваромъ, Турскимъ Пашомъ и подобнымъ именима называти и описивати нису се стидили, несматраюћи никако на неброене и велике заслуге нѣгове, него само пороке нѣгове (безъ коіи ни найвеѣія мужевн нису были) разглашуюћи и често и свое собствене погрешке нѣму пришиваюћи! —

знаты поглавара' на нѣговомъ месту, и у онымъ околностима веѣма безъ мане быо и остао?

Ко годъ одъ Срба' превелике заслуге изванредногъ овогъ мужа умалява, тай ружи у нѣму читавъ народъ свой, кой ямачно не бы другога него найваляніега, найспособніега, найснажніега и найзаслужніега пустіо, да се до те высине подигне, нити бы се истый народъ другоме коме по слободномъ свомъ избору покоріо и за 24 године га слушао.

Нѣгове добродѣтели и висока свойства полезна су была нѣговомъ народу и нѣговой земљи, мане и погрешке нѣгове иду выше у кругъ приватногъ живота. Сила, ласканѣ и богатство веѣхъ су толике велике люде съ высине нѣгове свукли. —

Князь е Милошъ среднѣ высине; врло якогъ састава; изражая лица крепкогъ и паметногъ; оштрогъ погледа и брзогъ прегледа; выше хитногъ него смишляногъ разговора; врло е дѣятеланъ, трезвенъ, умеренъ; нарави веселе, нестрпѣльивъ и нагао, али му гнѣвъ дуго не трае; у пажњи исто тако као и у мржњи непостоянъ; женскомъ е полу врло наклонѣнъ.

Има редко памтенѣ, брзо рассуѣенѣ, па незнаюѣи читати ни писати радо бы слушао, кадъ му ко новине, историческа и политическа дѣла чита.

Човекъ одъ дѣла бырао е увекъ найкраѣій путъ, ма и небыо найбільій. Речь, новце и саме люде, сматрао е често само као средства къ цѣли.

На кратко да рекнемо: онъ има сва преимуѣства и недостатке преснажногъ, здраво обогаченогъ, безгранично негда силногъ, робски много ласканогъ, редкогъ, великогъ, по томъ свргнутогъ, па садъ мало по мало себе преживлююѣегъ старца-Княза.

— Слава заслугама првогъ овогъ миропомазаника ново-роѣене Србiе; а просте му мане!! —

16a

КНЯГИНЯ ЛЮБИЦА М. ОБРЕНОВИЧЪ.

КНЯГИНЯ

ЛЮБИЦА ОБРЕНОВИЋА.

Любица е была супруга Княза Милоша Теодоровића Обреновића. Рођена е год. 1788 у Срезоевцѣма у нахи Рудничкој, кћи Маріе и Вукомановића. Год. 1805 пође за Милоша и роди му четворо деце: Петрију, Савку, Милана и Михаила. Првы 11 година свое удатбе прожила у Брусници, Црнући и Шаранима; одъ 1816 до 1826 у Крагуевцу; одъ те године до 1838 была е съ децомъ у Пожаревцу; 1838^{ме} год. провела е са своя два сына зиму у Темишвару; онда се врати у Београдъ, где и по падению свога мужа, кодъ свога на самрти болногъ старіегъ сына Милана остаде. Године 1839 пратила е свога млађегъ сына Михаила у Цариградъ, па вративши се у Србию, остаде съ нѣмѣ у Београду до 1842; онда съ нѣмъ у едно доба пређе у Земунъ, и 14/26 Мая 1843 у Новоме Саду выше одъ туге и жалости за несрећомъ, која іой породицу снађе, него одъ старости и болести умре. Нѣнъ любимацъ Михайлъ сарани е свечано у Фрушкогорскомъ манастиру Крушедолу.

Княгиня Любица была е среднѣ величине, лепа, снажна, дѣятелна, врло разумна, добра, штедљива, побожна и простонаравна. Кадъ е хтела знала е показати ко е и шта е, ал' е умела и любезношћу задобити. Имала е редкій даръ: добро,

лепо, лако, кратко и увѣрително говорити. Цело нѣно появленѣ показивало е племенитость душе, одважность, умешность, разумъ и доброту.

Была е верна своме господару и мужу — никадъ га другчѣ незваше него „Господару!“ и гледала е нѣгове супружеске погрешке да поправи, заклони, покрѣ и оправда.

Као права мати свое деце, была е милостива и строга, а деца су е поштовала, бояла е се, любила е и обожавала. Као домаћица крепко е кућомъ управляла и пазила е здраво на редъ и штедљивость. Као Госпођа и Княгиня тѣшила е и помагала сиротиню, болне, ранѣне и остале невольнике, безъ разлике станя, доба и рода. Као Срѣкиня, любила е свой родъ и отачбину свою крепко, желила е да ѿи види ослобођене одъ угнетателя' и неприятеля' нѣовы, одушевљавала е малодушне и радовала се правоме напредку Срба'. Као Христїанка имала е вѣру тврду у срцу, поштовала е и наблюдавала строго заповести црквене, и умела е несрећу сносити покорнимъ и стрпљивимъ евангелскимъ духомъ.

Тако е та редка жена мимо најлепша свойства женска, и најлепше мужке добродѣтели имала, да е оштроумный старїи Бланки *) слободно оно о нѣой рећи могао, о чему се е самъ увѣрио: „тврдо самъ увѣренъ, да е онде Христїанство врло яко, где рађа и негуе тако велике карактере.“ —

---

*) Rapport sur l'état social des populations de la turquie d'Europe. p. 8.

18a

КНЯЗЬ МИЛАНЪ М. ОБРЕНОВИЧЪ.

КНЯЗЪ

МИЛАНЪ МИЛОШЪ ОБРЕНОВИЧЪ.

(Ошличіє: Султанскій Нишанъ Ифтихаръ.)

Князь Миланъ быо е старіи сынъ Княза Милоша и Княгини Любице, роженъ Октомврія 1819 у Крагуевцу. Онъ е одъ части ишао у тадашнѣ Крагуевачке школе явне, одъ части пакъ быо е поучаванъ заедно са своимъ млаѣимъ братомъ дома одъ выше приватны учителя' и воспитателя'.

Быо е слабъ, чувствителанъ, врло тихъ и ѣутльиве на-
рави, али доброгъ срца и у своима наклоностима постоянъ.

13^{огъ} Юніа 1839 у слѣдству оставке свога оца и по сили Хатишерифа султанскогъ постао е онъ као найстаріи сынъ Милошевъ владаюѣимъ Князомъ Србіе; али е веѣъ онда одъ неизцѣлиме болести у прсима тако тежко у постелю пао быо, да управо никадъ ніе на правленіе ни ступіо. Шта выше, оставку и одлазакъ оца свога само за путь у суседну државу Аустрійску држеѣи, мисліо е, да е само нѣговъ привременый местозаступникъ.

Князь е Миланъ умрѣо у Београду у наручію свое не-
сравнине матере, која га е до последнѣгъ часа живота нѣ-
говогъ неговала, тѣшила и храбрила, $\frac{26 \text{ Юнія}}{8 \text{ Юлія}} 1839$, где
балзамиранъ и саранѣнъ буде съ великимъ торжествомъ у
гробници породице Обреновића.

20a

КНЯЗЪ МИХАИЛЪ М. ОБРЕНОВИЧЪ .

КНЯЗЪ
МИХАИЛЪ

МИЛОШЪ ОБРЕНОВИЧЪ.

*(Ошлюкованъ : Султанскимъ Нишанъ-Ифтихара-
ролмъ и Императорско-Рускимъ крестомъ свеще
Анне првогъ степеня.)*

Князь Михаилъ роженъ е у Крагуевцу $\frac{4}{16}$ Септемврія 1823 год. као наймлађе дете Княза Милоша и Княгини Любиче. Свое дитинство провео е у Пожаревцу и нешто у Крагуевцу подъ надгледанѣмъ свое примѣрне матере. Први су му учители были : Паунъ Янковићъ, Гашпаровићъ, Исаиловићъ, Зорићъ; годину дана ишао е у гимназиумъ Крагуевачкій, где су му учители были : Теодоровићъ, Исаиловићъ и Радовановићъ. Доцнѣ дође къ нѣму у Паризу изображенный Раносъ за Францускогъ учителя, кой га е и у Темишварѣ пратио, где е Нѣмачки, музику, рисованѣ и игранѣ учио. Онъ е дакле уживао приватно наставленѣ съ явнимъ поизменце; али право воспитанѣ руководила е крешка и любезна мати, тако, да што се срца, нарави и ѣуди тиче, нбой има онъ управо выше захвалити, него свима учительима скупа.

Као дечакъ быо е живъ и весео, кадшто и несташанъ, разговоранъ, любезанъ, слободанъ; врло е рано яхао, збогъ чега е неколико пута у опасность живота долазио. Упражненія гимнастична любіо е особито; али е поредъ тога одъ три-

наестъ година и партію шаха (сантрачъ) кадшто одиграо. Съ лепимъ се могло съ нѣмъ што се хтело, али ако бы му ко неправду учинити хтео, противио бы се онъ явно не само речима, него и дѣломъ. Сва околина Княжева врло га е радо имала.

Кадъ Михайловъ отаць лета 1839 Србію оставити мораде, оде онъ съ нѣмъ у Влашку. По смрти старіега му брата, Княза Милана, изберу Србски великаши Михаила за Княза, говорећи, да наслѣдство княжескогъ достоинства са смрти бездѣтногъ Милана Србія губи, као да онай кой е сада и единаць и најстаріи постао, небы выше по хатишерифу право наслѣдія имао!

Милошъ се е противио дуго томе самовольномъ избору свога сына; но наипосле га опетъ пусти, те 26 Октомврія 1839 у Цариградъ ради инвеституре одпутуе. Нѣгова мати и многобройна пратня оде тамо съ нѣмѣ. У Цариграду буде младый Князь славно почествованъ и отликованъ, добые Муширско достоинство првый између Христіяна и Царскій Нишанъ Ифтихаръ, буде за владаюћегъ Княза Србіе потврѣенъ, и идућегъ пролећа допрати га особытый царскій комиссаръ (Недимъ-Ефенди, кой е после тога у Паризу умрѣо) у Србію.

Юштъ докъ е Князь Михайлъ у Цариграду быо, буду наименовани особытимъ бератомъ, безъ знаня Княза, противъ устава земальскогъ, два несвржима Совѣтника княжеска, кое су хтели силомъ да му наметну. Князь е то текъ у карантину Алексиначкомъ дознао, вративши се у отачбину.

Ни онако земля онда ніе была мирна и утврѣена. Већъ одма по Милошевомъ одлазку породи се између членова На-

мѣстничества княжескогъ достоинства, — одъ кои' су двоица были непріятельи породице Обреновића — несогласіе, а доцніе и явна распра.

Єдна комиссія — баяги да народу уставъ протолкуе — буде послата у землю међъ народъ, коя кудъ є годъ дошла, сеяла є у потаи незадовольство противъ породице Обреновића и тражила є, да задобые приврженика породицы Карађорђевој. Сви чиновници и велика часть народа, не само да су были узнемирени, већъ и на непріятельске партає разцеплѣни.

Кадъ дакле младый Князь у таковымъ околностима у Београдъ стигне, нехтене Совѣтъ ни скупштина горепоменутой берутъ признати и примити, и тимъ се іоштъ већма духъ партая и немира разпали.

Порта пошалъ іоштъ исте године 1840 у лицу Мусса-Ефендіе комиссара, да духове умири и да изради, да се она два совѣтника княжеска прииме; али онъ не само што у томе ніе могао успети, него, разпаливши неслогу іоштъ много выше, морао є заедно са најглавнѣимъ Србскимъ незадовольниціма, одъ прилике нѣи 40, Србію оставити. Ови исти незадовольници назвали су се по Аустрійско-Србскимъ новинама „уставобранительи“, али неправедно, ерѣ су башъ они сами искали и радили оно што є противу речи и смысла устава земальскогъ было, а уставъ ни найманѣ ніе было увређенъ одъ стране Княжеске, слѣдователно ніе ни было одъ потребе бранити га.

Садъ є могао Князь Михаилъ неко време слободнѣе за землю дѣлати. По судейской и политичной струцы правилный се редъ поступаня уведе; станѣ се свештенства достоинству нѣговомъ сходнѣе учини; у земљи се предузму штатистички пописи; умноже се народне школе; у Београду се

учено друштво установи и православный Факултетъ подигне; скупи се доста знатанъ фондъ школскій; подигоше се већа зданія кое одъ Княза кое одъ правительства, а то у приватнымъ людима повѣренъ побуди и къ подражаваню ии подстрекне, тако, да нарочито главна варошь Београдъ очевидно све лепша и већа стане постаяти; карантини се поболшаю; оспице се зачну по целомъ народу озбыльно каламити; за струке за кое домородаца не бѣше, позову се способни люди изъ Аустріе, као што су учители, лѣкари, инџинири, рудари, и прочи; многе се полезне уредбе издаду, и много се коешта потребно и пробытачно кое приправи кое заиста одма и изврши. Приправа е была, да се цео нараштай Срба' школомъ изобрази, и да се благонаравіе, истино- и правдолюбіе а при томъ и већа радиность у народу утврди, спољашный видъ Србіе као рай украси и народъ умноженѣмъ заната' и разпространенѣмъ трговине обогати.

Одъ свега овога што е на видикъ было изишло, нешто е народъ радо гледао и одобравао, нешто е трпио, али му едно ни найманѣ по вољи ніе было, а то е, што се пореза одъ 5 талира на 6 талира повысила, премда е то учинѣно съ одобренѣмъ народа, међу којій е Князь тога ради по земљи ишао и волю народну разабрао, и премда повышенѣ то ніе — као што су противници Княза међъ народъ сеяли — на користь чиновника', већъ на ползу народну у договору са Совѣтомъ заключено, почемъ се е доказало было да преѣшняя пореза довольна ніе.

Међу тимъ не престаде Порта навалывати, да се незадовольницыма повратакъ у Србію дозволи. Изъ почетка се то допусти манѣважнымъ, а у пролеће 1842 и поглавицама, почемъ су се изрикомъ заверили, да ће на миру остати.

Али како у землю ступише, ясно се доказа, да су они они исти стари незадовольници. Желили су званія, а нису их искали; подкупе иностране новине и трудили су се да крозъ њи правителство и Княза кодъ народа и кодъ Порте оцрне; подпальвали су у читавој земљи преко своји бур-гјаша' незадовольство немирны глава'; сложе се съ Турскимъ и другимъ иностраннымъ чиновницама и учине созаклетіе противъ свогъ законогъ Княза и мира земальскогъ. Но у томъ се законе за Турке, и њи пугае преда се.

Ови дакле навале искати одъ Княза да неке одъ своји попечителя' одпусти, кое Князь, ослањаюћи се на уставъ земальскій и на свое право, нити е могао учинити нити е хтео. Кадъ Турцы виде згуду, они даду знакъ да се буна дигне.

За часъ се незадовольници распу по земљи на све стране, свакій у свој завичай, или где найвыше приврже-ника имаше. Они разгласе, да попечители съ Княземъ чине шта хоће, и да га на све те немиле новости нагоне, да се дакле скупштина држи, и попечители ти сметну. У Крагуевцу бывше войнике наведу обеѣанѣмъ и новцыма те заклетву погазе; тощійскій командантъ приступи къ њима, и тако се буна утврди.

Князь пође 19 Августа 1842 съ нешто іоштъ вѣрне войске, безъ топова бунтовницама на сусретъ; задобые изъ почетка неке користи; скупи выше оружаногъ народа; али доцніе мораде кодъ Крагуевца и на Жабарима сили усту-пити. Но ніе ни могло быти другчіе: кадъ су противници имали топова, а Князь ни еднога; кадъ су неки Княжеске войске предводители были у договору съ бунтовницама, други сумнителни, а найвыше њи баръ млаки; кадъ су и

сами Княжески приврженицы были сметени тымъ, што се говорило, да се неиде на Княза, већъ само на попечителъ, непознаюћи право одношенъ између Княза и попечителя, да ове сирѣчь Князь може одпустити кадъ годъ хоће, и да збогъ тогъ онъ ничіе помоћи не треба, а іоштъ манъ буне. Тако се изгуби бой безъ правога боя.

Кадъ виде Князь, да га надвладаше, издаше и оставише, врати се брзо у Топчидере, па нехтевши по савету неки конзула подъ заштиту Турску у Београдскій градъ ићи, пређе 27 Августа у Земунъ на Аустрійску страну.

Тако ову буну найпоквареніи вештацы и майстори започеше изъ себичне нечисте тежиъ, а довршише незаконимъ и неморалнимъ средствама, као што су: вѣроломство, мито, Турска помоћ, лажь и претворность и т. д.

Садъ се у Београду привремено правителство постави; 14 Септемврія 1842 сазове се нека назови-скупштина одъ плаћены скупштинара, коя Княза Михаила свргне, и на нѣгово место Александра Карађорђевића намести, а заедно и целу породицу Обреновића за увекъ изъ Србіе прогна. Многи приврженицы исте породице тако исто изъ землѣ прогнани, неки уапшени, врло многи подозрителни чиновници и кметови своіи званія лишени, а многи разнимъ начиномъ злоставлѣни буду. Наслѣдство княжескогъ достоинства изгуби се; трговина стаде за дуго; касса се земаљска люто окрњи; одъ устава се само име задржи; интригама партая, себичномъ честолюбію великаша, шпионима и издаицама врата се широмъ отворе; завѣсимость одъ Турака постаде већа; народъ се исквари; дакле у свему удари се натрагъ.

Князь Михайлъ Милошъ Обреновићъ по своме прелазку у Аустрию, остане неколико месецы у Земуну, доцнѣ оде у Банатъ и у Новый Садъ.

Августа месеца 1843 оде своме тада у Бечу живећемъ оцу. Ноемвриа исте године одпутуе у Берлинъ, где се е до идућегъ лета наукама занимао.

Године 1844/5 обиђе Германію, Холландію, Белгію, Хелвечию, сву Италию, Малту и Грчку.

Године 1846/7 проведе кое на своимъ добрама у Влашккой, кое у Чешкимъ илицама, и пропутуе крозъ Саксонію, Княжевине Тѳрингске, Баварію и Салцбургскій предѣлъ.

У зиму 1847/8 быо е у Варшави, Петербургу и Москви, где кодъ Императорскога двора лепо приимлѣнъ и одъ свію Руски великаша' отликованъ буде.

Бурнога лета 1848 походіо е Аустрійске югославенске области, и помагао е саветомъ и дѣломъ добру и праведну стварь.

Године 1849/50 достойно е довршио свое по Европи путованѣ походивши найизображеніе Европейске државе Англию и Францію.

Остало време проведе мирно и у тишини кое у Бечу, кое на своимъ добрама у Влашккой, одъ свію поштены поштованѣ и люблѣнѣ. — —

Князь е Михайлъ высокъ, витакъ, пріятне споляшнѣости; главу држи мало немарльиво; кадъ иде, прави побрзе, повелике, еднаке кораке и люля се помало. Носа му е смеђа, густа, врло мекана, тако бркови и брада. Око е у нѣга врло лепо граорасто, оштро на све мотреће, и опетъ благо; глава

округла, висока; гласъ лепъ, покрупанъ и не са свимъ ясанъ; рука попка; нога узана, фина. Говоръ му е смишлѣнъ, ни брзъ ни сасма течанъ; движенія тѣла при говореню жива. Одедо му е господско али просто, еръ немари за накитъ и за оно што здраво у очи пада. Тѣлесна упражненія радо има; яше врло добро и лепо, и бие у нишанъ неисказано; у трки, скаканю, рваню, бацаню, дизаню мало му е пара; на сабљи и у пливаню манъ е искусанъ. За игру слабо мари. Пева радо и пріятно.

Говори добро Србски, Француски и Нѣмачки; разуме Руски, Таліянски, Влашки и Турски, па и говори. Има врло добро памтенъ за места, за ствари и за лица; за броеве (числа) и за имена ніе му памтенъ тако яко. Разуђенъ има зрело и безпристрастно. Године 1850 написао е броширу: „Милошъ Обреновићъ, или погледъ на историю Србіе одъ године 1813 — 1839. као одговоръ Г. Кипріяну Роберту, у Паризу,“ на Францускомъ езыку, коя е преведена и на Србскій.

Нѣгово истинолюбіе, правичность, добротинство, постоянство карактера *), непорочность, обште су познате и признате. Као човекъ, коій радо љути и љутати зна, коій све съ обзиромъ и найвећимъ разлогомъ ради, неће онъ лако пренаглити. Уобште нема у нѣму ништа претераногъ. Онъ одма првимъ появленѣмъ за себе люде не придобыва; али ко га

---

*) Ову черту карактера нѣвогъ, кою башъ ни найвећи неприятели нѣгови у сумню довести немогу, толковали су неки тако, да га пизмаціомъ и осветолюбивимъ прогласую: али тога у нѣму несамо што нема, но ясно се види изъ многогодишнѣгъ поступка, изъ речіи нѣговы и изъ кнѣжице горепоменуте, да е готовъ неприятельима своима опростити, само кадъ ови народу свомъ и нѣвовомъ добро желе, мисле и творе.

дуже зна и добро познае, мора га поштовати, любити, и безусловно му поверенъ поклонити. У нѣга е выше ѓгре него люске. Свой народъ и свою отачбину любви выше него све, ал' имъ и мане увиђа. Истинито е побожанъ, безъ суевѣрїя, и цркви своіой непоколебимо приврженъ и веранъ, но опетъ бы се често одъ нѣга чути могло: „братъ е мио, ма кое вере бью.“ Онъ е прво Србинъ, па Югославенинъ, па онда и Славенинъ у пространіемъ смыслу. Онъ е по томе простъ одъ оногъ тесногъ, на поединый край ограниченогъ отечестволюбїя, кое се на жалость кодъ толики нѣговы земляка налази.

Многимъ странствованїемъ и путованїемъ знанїе е нѣгово практично сазрело, а претрпљенымъ судбине ударима оячао е карактеръ нѣговъ: но обадвоє не само што се нїе отуђило од отачбине нѣгове, него се непрестано онамо односи.

Князь Михаилъ мрзи на сплетке, интриге и на незаконна средства башъ и за добру цѣль тако здраво: да онъ одъ год. 1842 у многобройнымъ, выше или манѣ важнымъ, ради нѣговогъ повратка учинѣнымъ превратнымъ покушенияма и побунама у Србиї, никадъ, ни посредствено ни непосредствено участвовао нїе; премда на приликама, позывима, пону- дама, изговорима, па башъ и самимъ основанымъ узроцыма и успѣхъ обрїчуѣимъ средствама ни найманѣ оскудице нїе было. Онъ любви свою отачбину, не као што е падши или свргнути владоцы кадкадъ любе: већъ како бы валяло, да е поштенъ и искренъ грађанинъ вавекъ любви.

Осимъ свега зна онъ чекати, као што редко кой; и по свой прилицы могло бы се рећи, да ће онъ у Србиї, почемъ се іоштъ неко време свашта безуспѣшно покушавало буде, найпосле опетъ политично потребанъ, да нерекнемъ неизбежимо

нужданъ постати по карактеру, по иманю, по гласу имена и по сили права свогъ.

Нѣгова речъ: „време и мое право“ види се да то значи. Та онъ по природи найвећу, а по свой прилицы и дѣлима найбогатію часть живота има предъ собомъ а не за собомъ! —

Осимъ ова два сына имао е Князь Милошъ и Княгиня Любица Обреновића јоштъ две кѣри, одъ кои е старія:

П Е Т Р І Я

24. Юлія 1808 у Брусници рођена; удала се е 1825 за Теодора Баића племића и спахию одъ Варадіе. Она има четири сына: Лазара, Милоша, Танасію и Ђрема, кое е станю нѣовѣмъ сходно воспитати дала. Живи понайвыше на свомъ добру Варадіи у Тамишкомъ Банату.

Друга кѣи Княза Милоша и Княгинѣ Любице была е:

С А В К А (Єлисавета)

рођена у Шаранима, у нахи Рудничкой 16 Марта 1814; удата 4^{огъ} Октомврія год. 1831 за Јована Николића одъ Рудне, племића и спахию у Тамишкомъ Банату. Она е умрла у Бечу 23 Септемврія 1848 и оставила за собомъ четири сына: Милоша, Федора, Михаила и Младена, одъ кои' наймлађій 12 Февруарія 1849 у детињству умре, остала пакъ троица воспитаваю се марљиво у Бечу.

ЛИТОГР. А. ЖОВАНОВИЧЪ 1852.

ШТАМЪ І РАЗЪ.

ІОВАНЪ Т. ОБРЕНОВИЧЪ.

ІОВАНЪ ТЕОДОРОВИЧЪ ОБРЕНОВИЧЪ.

(Чинъ: Дивизионногъ Генерала; ошличіе: султан-скій Нишанъ Ифтихаръ.)

Братъ Князя Милоша роженъ 1787. За време траюћега рата за слободу, брату е своме у бою верно помагао. У почетку год. 1816 оде као депутирацъ у Цариградъ; године 1820 оде са 200 кметова' у Београдскій градъ на прочитанъ царскогъ фермана крозъ Марашли-Али-Пашу.

Год. 1816 было е у Брусници старешина нахіе Рудничке; до 1826 у Пожаревцу у истомъ званію; а после живио е у Чачку. Онъ ніе непрестано званія одправляо, ніе се башъ за то ни отимао; али е своме старіемъ брату и Князу врло наклонѣнъ и одданъ было, и у одсуднымъ часима увекъ е за нѣгову користъ дѣлао. Тако га 1839 по паденіе Милошевомъ окриве, да е созаклетіе неко устроіо, кое хтеде уставъ оборити, и дати безграничну власть у руке князя Милоша, збогъ чега га е тадашнѣ Намѣстничество Княжескогъ достоинства уапсити дало. Доцніе, изъ Цариграда вративши се сыновацъ нѣговъ, Князь Михаилъ, при обштемъ опроштаю свима политическимъ кривцыма, одпусти и нѣга; но подъ нѣимъ ніе выше никаквогъ званія одправляо.

Год. 1835 добыю е султанскій Нишанъ-Ифтихаръ. Нѣгова прва, лепотомъ и добротомъ отлична супруга Круна Танацкова умре 1834 год.; друга: Анна преживе нѣгову у Новоме Саду Януарія 1850 слѣдовавшу смръть.

Одъ многобройне, рано умрше дече преживиле су га само две кѣри: Стана, роѣна 1842, и Ермила роѣна 1845.

Год. 1833 дошло в султанинскій Ишмакъ-Чегихаръ. Ишгова
прежиде, дождякъ в добродѣль, отлажио супруга Бруна Танациона
умре 1834 год. друга: Анна преживе ишгову у Новоме Саду
Хуваре 1839 вѣдочавану смрти.

Издъ инособрояне, разо умрине деще преживале су га
само две шера. Стана рођена 1812, а Врчка рођена 1815.

34a

ЛИТОГР. А. ЮРАНОВИЧЪ 1852.

ИТАЛИИ Г. ПАУ.

ЕФРЕМЪ Т. ОБРЕНОВИЧЪ.

ЄФРЕМЪ ТЕОДОРОВИЪ ОБРЕНОВИЪ.

(Чина Генерал-Маіорскогъ, ошликованъ султан-скимъ Нишанъ-Ифтихаромъ.)

Наймлађій братъ Княза Милоша, рођенъ 1790. Онъ е одъ три брата самъ нешто правилногъ школскогъ обученія у Београду добыти могао. Кадъ му братъ Милошъ год. 1815 на Турке устаде, буде онъ у Београду одъ Турака ухаћенъ, и пуны 6 месецы држанъ у нездравой тамници куле Небойше Београдскогъ града, у синциру сужанъ очекуюћи смрътъ свакогъ часа. Съ тога е по свой прилицы нѣгово тѣло тако изнемогло, да е одъ то доба слабъ и болешливъ постао, болну ногу задржао, и пре времена остарио и оседио. Онъ е одъ год. 1816 Мачву као еминлукъ и скеле Савске одъ свога брата Милоша подъ закупомъ држао, и ту бы могао знатно иманъ стећи, да не салтанатъ гомиланю блага предпоставляю, кое кодъ Срба' не башъ тако често и обычно. Крозь много година (до 1831) быо е главный кнезь нахіе Шабачке, Валѣвске, Соколске и Београдске, где е сигурность и поредакъ на строгъ начинъ одржавао, имаюћи одъ брата свога, Княза Милоша, право погубленія и помилованя, кое е найвыше за изтребленъ хайдука употребляо.

Къ утишаню озбыльне побуне Абдулине (год. 1821) и Бакове (1825) много е помагао.

Одъ год. 1832. быо е Губернаторъ вароши Београдске. Год. 1835 остаде Єфремъ Обреновиъ, за време путованя

Княза Милоша у Цариградъ, као Намѣстникъ Княза у Крагуевцу; исте е године добыо и султанскій Нишанъ-Ифтихаръ, узъ нѣга бератъ, у комъ га Султанъ „бегомъ” назива, кою су титулу нѣму и нѣговоме брату Јовану Турцы и у пређашњимъ дописима давали.

Год. 1837. као противникъ неограничене власти Княза Милоша окривлѣнъ, мораде землю на неколико месецы оставити, и быо е у Аустрији. Ђфремъ е Обреновићъ првый просбу за Уставъ подписао и за успѣхъ таковый здраво се е трудіо.

После оставке Княза Милоша 1839 год. быо е онъ еданъ одъ три Намѣстника Княжескогъ достоинства у Србији. После повратка свога сыновца Княза Михаила изъ Цариграда, одправляо е онъ до паденія нѣговогъ, важно званіе Предсѣдателя Совѣта Србскогъ.

Онъ е одъ све браће свое безпрекословно najveћу наклоностъ имао, да отачбину свою европеизира. Тако е онъ, да само неколико примѣра наведемо, првый у земљи кућу по европейскомъ начину сазидао, наместіо, и по европейскомъ начину живіо; болъ башче засадио; европейску ношню самъ приміо и увео; войску на истый начинъ уредіо; воену свирку устроіо; онъ е првый европейске лекаре држао; учителъ и воспитателъ за свою децу имао, свое кѣри стране езыке, музику и т. д. учити дао; кое су му све многи толковали као склоностъ, да земляке свое одъ народности одвраћа.

Онъ е подпомагао радо и са великимъ жертвама учене люде и нѣова дѣла.

Ами Буе, кой е нѣга и нѣгову кућу самъ познавао, вели о нѣму у своме отличномъ већъ горе наведеномъ дѣлу (Ш. Т. р. 261) овако: „Князь Ђфремъ одъ целе породице найвыше е прійміо обычае европейске, и види се да е выше одъ оны

други научіо, читаюћи и бывши писменъ. Ма шта се за нѣга говорило, онъ се види руковођенъ пачелима најчистіегъ отечестволюбія, и човекъ е поштенъ и дѣятеланъ; али е у томе као и нѣговъ братъ Милошъ што се лако разгнѣви за неко магновенъ. Онъ е полезно служіо свога брата првы година нѣговогъ владаня и гледао е као предсѣдатель Совѣта да установи у Србіи правленіе безъ незаконности. Премда су хтели, да умале нѣговъ упливъ, одъ како му е сыновацъ на владу ступіо, ал' онъ е знао уништити све те сплетке. У земљи, у којој се толики различни политични интереси судараю, поступакъ првы властника' може само исторія доволно уважити."

Єфремъ Теодоровићъ Обреновићъ имао е са своіомъ супругомъ Томаніомъ Анте Богићевића (рођеномъ у Яребыцама у Ядру год. 1800) петъ кѣри и єдногъ сына.

Овай последній: Милошъ Єфремъ Обреновићъ родіо се у Шабцу 13 Ноємврія 1829. На нѣгово воспитанъ у Одесси, Бечу, Пешти, Берлину нів се жалило знатногъ трошка. Садъ живи одъ Априлія 1851 оженѣнъ Молдавскогъ Боляра кѣри Маріомъ Катарци у Влашкой кодъ своіи родителя.

Одъ петъ кѣри живи само іоштъ Анна, рођена 20 Марта 1821, удата 1842 за племића и спахию Александра Константиновића одъ Германъ, коме е већъ трое деце родила: Томанію, Александра и Катарину.

Друге су Єфремове кѣри быле: Єлка (Єлисавета) и Симка (Симеона) близанице, рођене 24 Априлія 1818; прва, удата 1834 за Константина Хадію у Земунъ, умре у Пешти

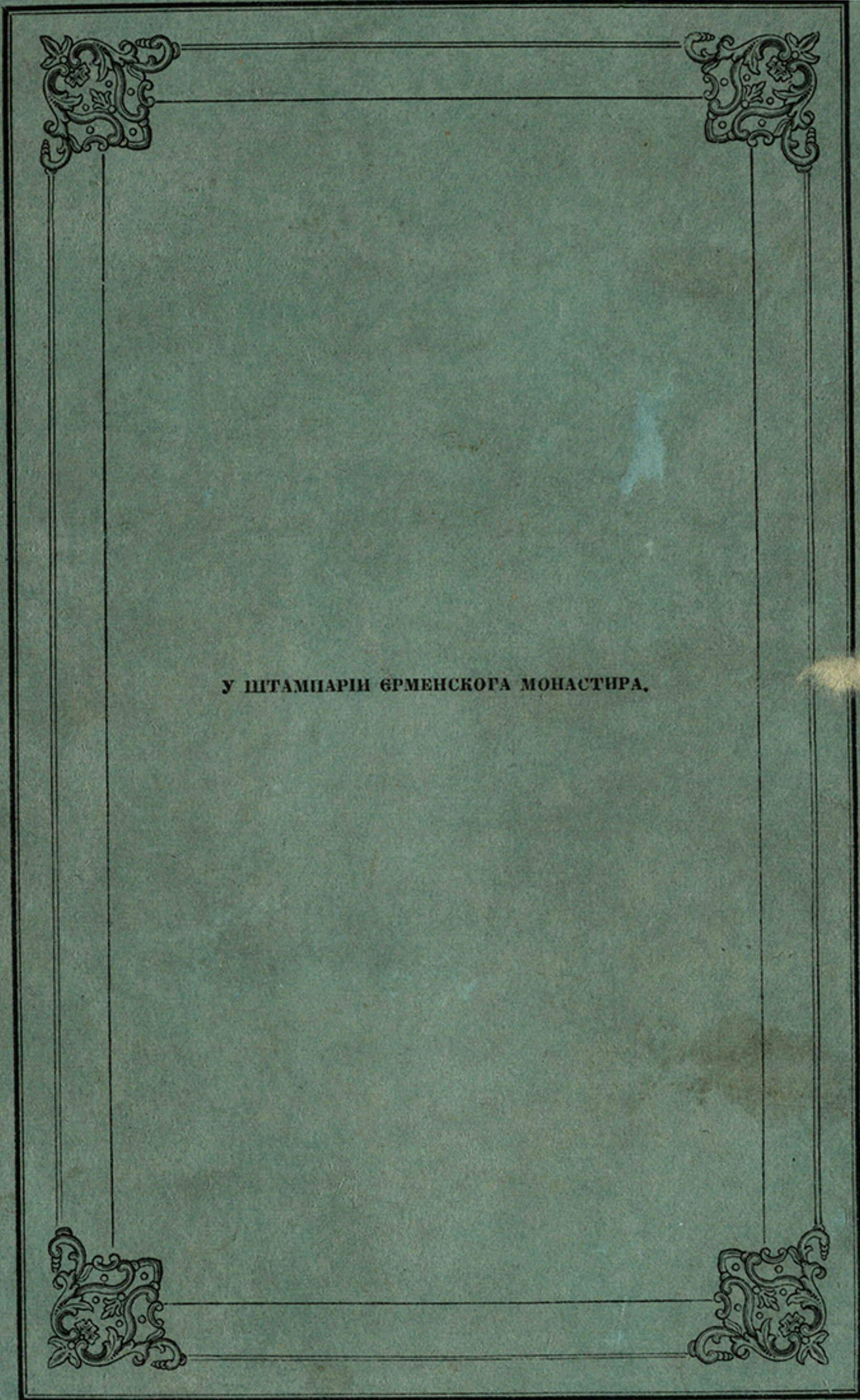
1844 и остави за собомъ год. 1840 рођеногъ сына Милоша, и Любицу рођену 1836, умршу 1848; друга, удата заедно са пређашњомъ за банкера и Влашкогъ спахию Јована Германи, умре у Београду 1837, одъ које опетъ само е еданъ сынъ Ђфремъ, рођенъ 1836, у животу.

Ђфремова трећа кћи Катарина, необычне лепоте, рођена 17 Јулія 1826, умре у Хицингу кодъ Беча, неудата, месеца Јулія 1848.

Иста рана судбина стиже и најмлађу одъ сестара, благу Стану, која 1828 год. рођена, већъ Септемврија 1842 у Земуну премину.

Тако многостручномъ тежкомъ судбиномъ пораженный старчикъ Ђфремъ Теодоровићъ Обреновићъ, изгубивши већу часть породице своје, живи са јоштъ заоставшомъ му децомъ и унучадма понайвыше на своме у Влашкој лежењемъ добру Манаси, или у Букарешту.

У ШТАМПАРИИ БРМЕНСКОГА МОНАСТИРА.